

KÖZÉRDEK.

A bányász- és kohász-altisztek alakulóban lévő
országos egyesületének ügyei

mint a

„Jó Szerencsét“

II. évfolyamának

1. SZ

külön melléklete.

A szerkesztésért felelős: MATEJKA GYULA kir. bányaaaltiszt.

Válasz

a Közérdek I. évfolyama 22. számában megjelent
„Kérelem“-re.*

„A bányaiskolák szervezésének kérdéséhez“ cím alatt megjelent cikksorozatot feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel végig olvastam s azt találtam, hogy abban a szerzők igen sok jó és életrevaló eszmét pendítettek meg. Nagyon jó többek között az utolsó közlemény is, mely »Kérelem« alakjában jelent meg a »Jó szerencsét« állandó mellékletét képező »Közérdek« múlt évi 22. számában.

Szerző a »Kérelem«-ben az »Emlékirat« első pontjában foglalt alapeszmének megváltoztatását indítványozza.

Én, a kartársak nagy része és az »Emlékirat« szerkesztői, ellenkező véleményben vagyunk és azt tartjuk, hogy a módosítani indítványozott pontot változtatás nélkül, tehát eredeti szövegezésében meg kell hagyni.

»A bányásziskolára felveendő ifiutól kívántassék meg a négy középiskolai osztály sikeres elvégezése«.

Ezt azért tartom és azért tartjuk szükségesnek, mert azt kívánjuk, hogy a bányász- és kohász-altiszt, a társadalmi életben, az őt megillető pozíciót elfoglalni képes legyen, ami csak úgy és csak akkor lehetséges, ha a bányásziskola már felvételi feltételei alapján is, a hasonló czélzatú intézetek nivóján áll.

Nem nagyon régen, még tanulónak sem tartották a bányaiskola növendékét; s habár iskolába járt, nem volt más közönséges munkásnál. Az iskolából kikerült növendékek, még altiszt korukban sem jutottak ama pozícióra, melyre tanulmányaik elvégzése után vágyakoztak és ennek oka első sorban abban rejlett, hogy többnyire abba a kerü-

* L. »Jó szerencsét« I. évf. 52. sz. 491. old.

letbe, sőt talán abba a bányászhelységbe kerültek vissza, hol a bányásziskolára való felmenetelük előtt munkás minőségben dolgoztak. A munkástársak nem méltányolták a soraikba visszakerült végzett bányásziskolai növendék tanulmányait; csak a följük kerekedett fiatal munkást látták benne. Jobb társadalmi körökbe sem juthatott bele a bányásziskolák végzett növendéke, — mert ehhez hiányzott a társadalmi műveltség alapfeltétele. De hol szerezhette volna meg ezt? A durva, műveletlen és tudatlan munkások között, kiknek körében nevelkedett, bizonynyára nem!

Egészen másképpen alakulnak a viszonyok ott, ahol oly bányásziskolát végzett altiszt kerül régi környezetébe vissza, ki gyermekkorában szakadt ki abból, ki fiatal éveit iskolában töltötte el, ki a középiskola négy alsó osztályát járva, deákként járt-kelt gyermekora játszótársai, későbbeni alantasai között. A munkásember jobban megbecsüli az iskolázott fiatalságot, mert belátja, hogy tanulmányai révén rászolgált a megbecsülésre és mert érzi, hogy műveltség tekintetében megszire alanta áll.

Javaslat alakjában kifejezésre kerülő kérelmét czikkiró avval okolja meg, hogy az új rend, sok szegény szülőnek lehetetlenné fogja tenni gyermekének a bányásziskolákon való kiképzését. Ezt én is beismerem. De nem látom be, hogy miért nem boldogulhatna ily szülőnek a gyermeke, valamely más pl. iparos pályán? Az iparos pályán is sok jó szolgálatot tehet a tehetséges ember, a társadalomnak és a hazának.

Több helyütt olvastam, hogy nagyon kívánatos dolog lenne az, ha az iparosok is végeznék a középiskola alsó osztályait!

Ha az iparososztályra kívánatos a középiskola alsó osztályainak elvégzése, — miért ne lehetne a bányász- és kohász-altiszt kvalifikációját is, ezen előtanulmányok alapfeltételéhez kötni?

Eddig a tehetősebb szülők, középiskolai osztályokat végzett gyermekeiket csak ritkán küldötték fel a bányásziskolákra, mert nagyon jól tudják, hogy ezen szakiskolák mai rendje mellett, népiskolai előképzettséggel is boldogulhatnak s nagyon jól tudják, hogy a bányaiskolai végzettség értékét, nem az előtanulmányok, hanem a bányaiskola sikeres bevégzése mértékével mérlegelik. Ha a bányásziskolák tanfolyamaira azonban csak négy középiskolai osztálylyal lehet bejutni és a bányaiskolai végzettséget a négy alsó középiskolai osztály elvégzésénél magasabban értékelik majd, sok ügyes ember fog a bányász- és kohász-altiszt pályára vágyakozni.

Mindezekkel nem azt akartam állítani, hogy csak ily módon szervezett bányásziskolákról kikerült bányász- és kohász-altisztek felelhetnek meg jól feladatuknak; mindezekkel nem azt akartam állítani, hogy idősebb kartársaim képzettségét és tudását kicsinyelem; — mindezekkel

nem akartam az eddigi rendszerek neveltjeiről becsmérő kritikát mondani: de jelezni akarom azon módot, amelylyel szerény nézetem szerint a jövő generációból kikerülő bányász- és kohász-altisztek boldogulása útjait egyengetni lehetne. Jó szerencsét!

Donoval István,
m. kir. bányá-altiszt.

Alsófernezely.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Alsófernezelyen 1908. október hó 3-án az alakulóban levő »M. B. és K. Altisztek Orsz. Egyesülete« fernezelyi fiókja által megtartott közgyűlés alkalmával.

Jelen voltak: Horzsa Pál gépkezelő, Kühn József, Rusorán Lajos, László Endre, Orosz Miklós, Magos Mihály, Repka Nándor, Kovács András kohó, illetve kéml. altisztek, rendes tagok; Balázs Kálmán kohó altiszt, jegyző, mint jegyzőkönyv-vezető; továbbá Kruppa Károly és Rusiczki Ferencz kohó, ill. kéml. felügyelők, mint vendégek.

Tárgy: 1. Az elnök lemondása következtében üresedésbe jött elnöki állás betöltése; 2. A marosujvári fiók által megszövegezett, az alakuló gyűlésen elfogadott s a központi Elnökség által fiókunk czímére átirat kíséretében megküldött »Emlékirat« ismertetése és tárgyalása; 3. Esetleges indítványok.

Balázs Kálmán jegyző üdvözlőlvén a megjelenteket a jegyzőkönyv ideiglenes vezetésére Rusorán Lajost, míg annak hitelesítésére Horzsa Pál és Kühn József kartársakat kéri fel s ekkép a gyűlést megnyitott-nak nyilvánítván ki, bemutatja Walter Ferencz kohóintéző, fiók egyesületi elnök levelét, melyben az egyesületnél eddig viselt tisztéről t. i. az elnökségről lemond. A fiókegyesület ezen lemondást sajnálattal veszi tudomásul s Elnöknek egyhangulag László Endre kohóaltisztet választja meg, ki a beléje helyezett bizalomért köszönetet mondván, a megtisztelő állást elfogadta.

A jegyző ama indítványa, hogy a volt elnöknek az egyesület érdekében ezideig kifejtett működéséért köszönet nyilváníttassék. Az indítvány egyhangulag elfogadattván, a volt elnöknek az egybegyűltek jegyzőkönyvileg köszönetet szavaznak.

Következett a marosujváriak által megszövegezett s az alakuló közgyűlés által elfogadott »Emlékiratnak« tárgyalása. Miután annak kiváló figyelemmel összeállított minden pontja a jegyző által felolvas-

tatott, a jelenlevő kartársak által megvitatasra került, oly értelmű határozatot hozott az értekezlet, hogy a fiók egyesület annak minden egyes pontjával teljesen egyetért s azon legkisebb módosítást avagy változtatást tenni nem kíván.

A jegyző azon kérdésére, hogy az Emlékirat esetleg elhatározásra kerülő benyújtása alkalmával Alsófernezely fiók képviseltesse-e magát illetve a küldöttségben részt vegyen-e — elhatároztatott, hogy a fiók képviselőjében egy bizalmi férfiú küldessék ki, kinek utiköltségét a fiók viseli. Ezen kiadások fölött a fiók saját hatáskörben intézkedik.

Rusorán Lajos tagtárs felszólalására vita indulván meg a fölött, hogy Toarnicky József pénzverő hivatali altiszt a »Jó szerencsét« szaklap legutóbbi számának »Közérdek« rovatában leközölt amaz indítványát, miszerint a bányaiskolába felveendő ifjakra a 4 középiskola elvégzés, mint alapfölvétel ne mondassék ki kötelezőnek s az »Emlékirat« is ezen szellemben módosíttassék. — fiókunk — szerencsés gondolatnak nem tartja s ez okból — a közgyűlés Toarnicky József pénzv. hivatali altiszt indítványát, mint a mai kor kívánalmainak meg nem felelőt egyhangulag mellőzi, s határozatilag kimondja, hogy az »Emlékiraton« ilynemű változtatást (módosítást) tenni nem kíván.

Kovács András kohófelügyelő jelentése, hogy Kruppa Károly a veresvízi bányaműtől áthelyezett bányafelügyelő és Rusiczki Ferencz kémletörővé kinevezett kémledei tanoncz az egyesületbe való belépésüket óhajtják — örvendetes tudomásul szolgál s nevezettek a rendes tagok közé besoroztatván, felszólítottak a tagsági díjnak az anyaegylet pénztárába való mielőbbi befizetésére.

Több tárgy nem lévén az elnök a közgyűlést bezárja, mire a jegyzőkönyv aláíratott.

K. m. f.

László Endre s. k.
elnök.

Balázs Kálmán s. k.
jegyző.

Horzsa Pál s. k.

Kühn József s. k.

hitelesítők.

TARTALOMJEGYZÉK.

Válasz a Közérdek I. évfolyama 22. számában megjelent »Kérelem«-re. Irta: Donoval István. — **Alsófernezely.** Jegyzőkönyv.
